

KARTA KURSU

Kierunek studiów: polityka społeczna
 Forma prowadzenia: studia stacjonarne
 Stopień: I
 Rok: II
 Semestr: III

Nazwa	Społeczeństwo obywatelskie
Nazwa w j. ang.	Civil society

Koordinator	dr Mateusz Kamionka	Zespół dydaktyczny
Punktacja ECTS*	3	

Opis kursu (cele kształcenia):

Zaznajomienie studentów z genezą i ewolucją znaczenia pojęcia „społeczeństwo obywatelskie”. Genezą i rozwojem historycznym tego pojęcia. Student także uzyska wiedzę w temacie zarówno teoretyczną jak i praktyczną z zakresu szeroko rozumianego świata organizacji pozarządowych, z szczególnym uwzględnieniem lokalnych NGO’ów. Zostanie poruszony również temat społeczeństwa obywatelskiego w tym organizacji pozarządowych w poszczególnych regionach świata.

Warunki wstępne:

Wiedza	Student posiada wiedzę na temat ruchów społecznych, organizacji pozarządowych oraz administracji. Ponadto student posiada podstawową wiedzę politologiczną oraz wiedzę z zakresu stosunków międzynarodowych w kontekście organizacji międzynarodowej.
Umiejętności	Potrafi (na poziomie studiów licencjackich I-go stopnia) analizować i interpretować zjawiska z zakresu polityki społecznej i socjologii. Posiada podstawową wiedzę o organizacjach pozarządowych.
Kursy	Podstawy socjologii Historia myśli społecznej Metody i techniki badań społecznych

Efekty kształcenia:

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	Student zna: W01: historię powstania społeczeństwa obywatelskiego w Polsce i na Świecie. W02: sytuację społeczeństwa obywatelskiego w wybranych krajach Świata. W03: definicję i wymagania pisania projektów społecznych.	K_W1, K_W5 K_W6, K_W7 K_W8, K_W5

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	Student: U01: potrafi stworzyć projekt społeczny do grantodawców polskich i zagranicznych U02: potrafi współpracować z administracją samorządową, organizacjami pozarządowymi i innymi aktorami społeczeństwa obywatelskiego. U03: posiada umiejętność rozpoznania problemów społecznych i ich zaradzenia.	K_U9, K_U8, K_U5 K_U6, K_U5, K_U2 K_U4, K_U3

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	Student: K01: potrafi w grupie stworzyć i napisać projekt społeczny. K02: zna środowisko organizacji pozarządowych w skali lokalnej, ogólnopolskich i też na arenie międzynarodowej. K03: jest świadomy problemów społecznych w skali Polski i Świata.	K_K2, K_K6, K_K3 K_K4, K_K5 K_K1

studia stacjonarne

		Organizacja										
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A		K		L		S		P		E
Liczba godzin	30	15										

studia niestacjonarne

		Organizacja										
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A		K		L		S		P		E
Liczba godzin												

Opis metod prowadzenia zajęć - studia stacjonarne:

Wykład informacyjny z użyciem prezentacji programu PowerPoint oraz filmów dokumentalnych dotyczących omawianej tematyki. Ponadto prowadzący do większości zajęć – wykładów i ćwiczeń - przygotowuje autorskie materiały, zebrane przez niego w czasie swojej pracy w organizacjach pozarządowych w Polsce i zagranicą.

Opis metod prowadzenia zajęć - studia niestacjonarne:

Formy sprawdzania efektów kształcenia -- studia stacjonarne:

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01								X			X		
W02								X					
W03						X		X					
U01								X	X				
U02								X					
U03								X					
K01								X					
K02							X	X	X				
K03							X	X			X		

Formy sprawdzania efektów kształcenia -- studia niestacjonarne:

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01													
W02													
U01													
U02													
K01													
K02													
...													

studia stacjonarne

Kryteria oceny	Obecność oraz aktywność na zajęciach (udział w dyskusji). Stworzenie projektu w grupie (aktywność na zajęciach) Zaliczenie w formie napisania referatu

studia niestacjonarne

Kryteria oceny	

Uwagi	Przepisanie oceny z kursu o tej samej nazwie tylko pod warunkiem ekwiwalentnej liczby godzin i punktów ECTS oraz oceny minimum dobrej.

Treści merytoryczne (wykaz tematów):

1. Czym jest Społeczeństwo Obywatelskie- wprowadzenie do zajęć.
2. Społeczeństwo Obywatelskie na przestrzeni wieków. Część 1
3. Społeczeństwo Obywatelskie na przestrzeni wieków. Część 2
4. Projekcja filmu „12 gniewnych ludzi” z 1957 r., i dyskusja pt. czy ludzie są wrażliwi społecznie.
5. NGO w Polsce- wprowadzenie.
6. Jak działać lokalnie, czyli zapiszmy się do Koła Gospodyń i OSP.
7. „Grantożery”- czyli z czego utrzymuje się polskie środowisko NGO.
8. Społeczeństwo Obywatelskie w wybranych regionach Europy
9. Społeczeństwo Obywatelskie w wybranych regionach Świata
10. Projekcja filmu „Pralnia” z 2019 r., i dyskusja pt. czy biznes jest wrażliwy społecznie.
11. Społeczeństwo Obywatelskie na obszarze postradzieckim
12. Imigranci w Polsce, jako wyzwanie dla społeczeństwa obywatelskiego
13. Zbiórki publiczne jak zacząć?
14. Aktywność społeczna Polskiej i Ukraińskiej młodzieży wyniki badań porównawczych.
15. Pomysł na projekt- czyli jak należy pisać projektu
16. Świadomość obywatelska Polaków, typy partycypacji obywatelskiej.
17. Projekcja filmu „Fala” z 2008 r., i dyskusja pt. czy my jesteśmy wrażliwi społecznie
18. Kultura polityczna, a jakość demokracji.
19. Obywatelskość i społeczeństwo obywatelskie w czasach globalizacji.
20. Wartości, interesy i ideologie.
21. Studium przypadku kształtowania się społeczeństwa obywatelskiego na Ukrainie w okresie 2013-2015
22. Pomysły na organizację pozarządową w najbliższym otoczeniu. Jak zaczynać?
23. „Gap year”- czy warto zostać wolontariuszem.
24. Case study pt. „miasteczko”.
25. Przykłady kampanii społecznych.
26. Lider społeczeństwa obywatelskiego.
27. Społeczeństwo obywatelskie, jakie jest.
28. Społeczeństwo obywatelskie, jakie powinno być.
29. Zajęcia podsumowujące.
30. **Zaliczenie na ocenę.**

Wykaz literatury podstawowej:

1. W. Bokajło., K. Dziubka, *Społeczeństwo obywatelskie*, Wrocław 2001.
2. E. Pietrzak, *Społeczeństwo obywatelskie globalne, czy transnarodowe?* [w:] Andrzej Wojtaszek, Arkadiusz Krawcewicz, *Współczesny wymiar społeczeństwa obywatelskiego*, t. I, Wydawnictwo Minerva, Szczecin 2016
3. P. Sałustowicz., *Społeczeństwo obywatelskie pomiędzy neoliberalizmem a populizmem - szukanie trzeciej drogi?* [w:] Artur Kościański, Wojciech Misztal (red.), *Falująca obywatelskość. Stare wzory, nowe tendencje*, Wydawnictwo IFIS PAN, Warszawa 2019, s. 63-86
4. *Raport „Młodzież 2018”* <https://www.cinn.gov.pl/portal?id=1475772>
5. J. Wrede, *Czym jest globalne społeczeństwo obywatelskie?*, w: *Filozofia polityczna po roku 1989. Teoria – historia – praktyka*, red. J. Miklaszewska, J. Szczepański, WUJ, Kraków 2012
6. Strona internetowa www.ngo.pl
7. A. Olech, *Między zainteresowaniem a zaangażowaniem - aktywność obywatelska i organizacje pozarządowe w Polsce*, "Analizy i Opinie" 2014/7.
8. D. Zalewski, *Lokalne organizacje, konflikty i dialog*, "Polityka Społeczna" 2011/7, s. 19.
9. Z. Kinowska, *Kondycja społeczeństwa obywatelskiego w Polsce*, "Biuro Analiz Sejmowych" 2012/22.
10. M. Edwards, *Civil Society*, 2004 Londyn.

Wykaz literatury uzupełniającej:

1. K. Dziubka, *Spoleczeństwo obywatelskie. Wybrane aspekty ewolucji społeczeństwa*, Wrocław 1997.
2. M. Kamionka, (2020). *The Attitude of Ukrainian Student Youth Towards Democracy in Ukraine*. *Sociological Studies*, 1(16), 6–13. DOI: <https://doi.org/10.29038/2306-3971-2020-01-06-13>
3. Arystoteles, *Polityka*, Altaya, Warszawa 2002
4. *Ani książkę, ani kupiec: obywatel*, pod red. J. Szackiego, Kraków Warszawa 1997
5. R. Dahrendorf, *Rozważania nad rewolucją w Europie*, Warszawa 1991
6. A. Gramsci, *Nowoczesny książkę*, Pisma wybrane, t. I, Warszawa 1981
7. D. Hume, *Rozważania dotyczące rozumu ludzkiego*, Warszawa 1955
8. Raporty Stowarzyszenia Klon/Jawor z strony ngo.pl
9. D. Pietrzyk-Reeves, *Idea społeczeństwa obywatelskiego. Współczesna debata i jej źródła*, Wrocław 2004
10. K. R. Popper, *Spoleczeństwo otwarte i jego wrogowie*. T. 1. Urok Platona, Warszawa 1993
11. J. J. Rousseau, *Trzy rozprawy z filozofii społecznej*, Warszawa 1956
12. J. Szacki, *Historia myśli socjologicznej*, Warszawa 1981,
13. E. Wnuk-Lipiński: *Socjologia życia publicznego*. SCHOLAR, Warszawa, 2005
14. *Współczesne teorie trzeciego sektora – wybór tekstów*, Stowarzyszenie Klon/Jawor, Warszawa 2006
15. *Zarządzanie publiczne w lokalnej polityce społecznej*, pod red. A. Frąckiewicz-Wronki i współpracy: S. Kantyki i M. Zrałek, Warszawa 2007
16. В. Манягин, М. Кривоносов, *История гражданского общества России от Рюрика до наших дней* 2016.
17. M. Edwards, D. Hulme, *Making a Difference: NGOs and Development in a Changing World*, 1992.
18. M. Edwards, J. Gaventa (2000): *Global Citizen Action*
19. Б.Капустин, В. Малахов, *Гражданство и гражданское общество*, 2017.
20. M. Edwards (2001) *NGO Rights and Responsibilities: a New Deal for Global Governance*.
21. M. Edwards, A. Fowler (2002): *The Earthscan Reader on NGO Management*.
22. *Гражданское общество. Истоки и современность* 2015.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta) - studia stacjonarne:

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	30
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	20
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	10
Ogółem bilans czasu pracy		75
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		3

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta) - studia niestacjonarne:

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	

liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	
Ogółem bilans czasu pracy		
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		